

Андрій Михайлович СЕРДЮК

до 75-річчя від дня народження

24 грудня 2013 р. виповнилося 75 років від дня народження видатного українського вченого і державного діяча, директора ДУ “Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзєєва НАМН України”, академіка НАМН України, Президента Національної академії медичних наук України, заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, доктора медичних наук, професора Андрія Михайловича Сердюка.

Андрій Михайлович народився у 1938 р. у м. Дніпропетровську в родині вчителів, у 1961 р. закінчив санітарно-гігієнічний факультет Дніпропетровського медичного інституту. Трудову діяльність розпочав у Верхньодніпровському районі, послідовно обіймаючи посади лікаря-епідеміолога, заступника головного лікаря Верхньодніпровської районної лікарні, завідувача місьздороввідділу, головного лікаря Верхньодніпровської районної санітарно-епідеміологічної станції. У 1966 р. Андрій Михайлович став аспірантом Київського інституту загальної і комунальної гігієни ім. О.М. Марзєєва (нині — ДУ “Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзєєва НАМН України”), і з цим інститутом пов’язане все подальше життя ювіляра: тут він захистив кандидатську дисертацію і підготував монографію, яку захистив як докторську дисертацію (1981 р.).

В окремі роки А.М. Сердюк працював на партійній роботі у ЦК Компартії України (1971–1987 рр.), займав відповідальні посади в Міністерстві охорони здоров’я України: у 1987–1990 рр. — Першого заступника Міністра охорони здоров’я УРСР, у 1994–1999 рр. — Міністра охорони здоров’я України. Нині, вже майже 25 років, А.М. Сердюк успішно керує ДУ “Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзєєва НАМН України”.

Основні напрямки наукової діяльності Андрія Михайловича — організація охорони здоров’я, гігієна довкілля, біологічна дія електромагнітних полів, медична екологія, глобальні проблеми сучасності: науково-технічний прогрес, екологічна безпека, медичні аспекти аварії на ЧАЕС, оцінка ризиків негативного впливу факторів довкілля на здоров’я населення. Ним вперше опрацьована теорія резонансної взаємодії організму з навколишнім середовищем; розроблена проблема біологічного впливу електромагнітної енергії антропогенного походження на організм людини та залежності здоров’я населення від цього впливу; науково обґрунтована система гігієнічної оцінки прогнозування і попередження техногенних ризиків; принципів і методів, що розмежовують норму і патологію при екзогенних впливах.

У 1994 р. А.М. Сердюку було присуджене звання професора, у 1997 він став членом-кореспондентом Академії медичних наук України; у 1998 р. Андрій Михайлович отримав звання Заслуженого діяча науки і техніки України; у 1999 р. став почесним членом Академії медичних наук Польщі та дійсним членом Міжнародної медичної академії ім. А. Швейцера; у 2004 р. разом із групою вітчизняних вчених був удостоєний Державної премії в галузі науки і техніки (за цикл робіт з дослідження комплексного впливу Чорнобильської катастрофи на довкілля, наукове обґрунтування реабілітації забруднених територій та інших еколого-гігієнічних аспектів аварії на ЧАЕС); у 2007 р. був обраний академіком Національної академії медичних наук України за спеціальністю “медична екологія”, а у 2011 р. — Президентом Національної академії медичних наук України.

А.М. Сердюк плідно поєднує науково-практичну роботу з активною громадською діяльністю: в різні роки він обіймав посади голови наукового товариства гігієністів України; заступника голови Комісії з біобезпеки та біологічного захисту при РНБО України; заступника голови Національної комісії

з радіаційного захисту при Верховній Раді України; члена Національної експертної комісії з питань захисту суспільної моралі; голови експертної ради ВАК України з наукового напрямку “Профілактична медицина”; члена Президії Вченої Ради МОЗ України; Голови Координаційної ради НАМН України з питань реалізації наукової частини Міжгалузевої комплексної програми “Здоров’я нації”; члена Міжвідомчої комісії з реалізації Загальнодержавної програми “Питна вода України на 2006-2020 роки”; заступника Голови спеціалізованої вченої ради Д 26.604.01 із спеціальностей: “гігієна” (медичні та біологічні науки) “екологія” (медичні науки), членом Національних комісій з біоетики і з питань захисту суспільної моралі. Не можна не відмітити й науково-журналістську діяльність А.М. Сердюка, який є членом Національної спілки журналістів України; шеф-редактором фахових спеціалізованих видань (журналу “Довкілля і здоров’я”, збірника наукових праць “Гігієна населених місць”), членом редакційних колегій ряду наукових журналів України.

Андрій Михайлович — автор понад 440 наукових робіт, в тому числі підручників, монографій, має авторські свідоцтва. З-поміж основних праць слід відмітити “Взаимодействие организма с электромагнитными полями как с фактором окружающей среды” (1977); “Непростые заботы человечества: научно-технический прогресс, здоровье человека, экология” (1988); “Чернівецька хімічна хвороба: нове екологічне захворювання?” (1998); “Общая гигиена” (1999); “Гігієна праці” (2000); “Гігієна довкілля: політика, практика, перспективи” (2001); “Завещание врача-профилактика” (2003); “Генофонд і здоров’я населення” (2003); “Комунальна гігієна” (2003); “Тяжелые металлы внешней среды и их влияние на репродуктивную функцию женщин” (2004); “Гігієна та екологія” (2006); “Нариси з історії гігієни довкілля в Україні” (2006), “Генофонд і здоров’я: розвиток методології оцінки” (2008). Під керівництвом А.М. Сердюка виконано 19 докторських і 10 кандидатських дисертацій.

Наукова, державна і суспільна діяльність А.М. Сердюка відзначена низкою державних нагород: Орденами Князя Ярослава Мудрого V ступня, “Знак Пошани”, “За заслуги” III ступеня, “Козацької слави”, міжнародною золотою зіркою за заслуги в медицині (Польща); 4-ма медалями, численними Почесними грамотами Верховної Ради України Кабінету Міністрів України, Президії НАН та НАМН України, МОЗ та МО України. Андрій Михайлович є почесним громадянином міст Марганець та Верхньодніпровськ Дніпропетровської області.

Колектив ДУ “Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського НАМН України” та редакційна колегія журналу “Профілактична медицина” щиро вітають Андрія Михайловича з ювілеєм та бажають йому доброго здоров’я, благополуччя та ще довгих років плідної праці!